

Ropka-Ihaste linnuala (EE0080313) haudelinnustiku ja rändel peatuvate ujupartide ning kurvitsaliste inventuur

Koostajad: Margus Ots, Tarmo Teppe

Metoodika

Ropka-Ihaste linnuala (EE0080313) haudelinnustiku ja rändel peatuvate ujupartide ning kurvitsaliste inventuur viidi alal läbi 2012.a märtsi lõpust oktoobri lõpuni.

Peamised loenduste läbiviijad olid Margus Ots ja Tarmo Teppe. Lisaks koondati kokku ka teiste vaatlejate poolt e-Elurikkuse andmebaasi (<http://elurikkus.ut.ee/>) sisestatud usaldusväärsed andmed. Loenduste käigus kogutud andmed kanti kaartidele. Vaid e-Elurikkuse andmebaasi kantud juhuvaatlused või täpse leiukohata (täpsusaste üldjuhul >500m) andmed on kaartidele kandmata. Käesolevas kokkuvõttes on kasutatud järgmistel kuupäevadel kogutud andmeid (sh juhuvaatlused):

Ihaste luht

Ränne 13.04., 22.04., 26.04., 29.04., 07.05., 11.05., 16.05., 20.07.,
Pesitsemine 30.05., 04.06., 26.06

Ropka luht

Ränne 28.03., 07.04., 13.04., 17.04., 25.04., 06.05., 11.05., 13.05., 18.05., 20.07., 03.08., 05.08.,
06.08., 07.08., 09.08., 10.08., 15.08., 20.08., 31.08., 02.09., 23.09., 30.09., 03.10., 12.10., 29.10.
Pesitsemine 25.05., 31.05., 03.-04.06., 06.06., 12.06., 26.06.,

Aardla polder

Ränne 30.03., 31.03., 01.04., 03.04., 09.04., 13.04., 14.04., 15.04., 17.04., 19.04., 20.04., 21.04.,
22.04., 25.04., 27.04., 29.04., 01.05., 04.05., 05.05., 06.05., 07.05., 10.05., 13.05., 17.05., 18.05.,
19.05., 20.05., 21.05., 22.05., 24.05., 30.05., 14.07., 15.07., 17.07., 19.07., 20.07., 03.08., 06.08.,
07.08., 09.08., 10.08., 15.08., 20.08., 25.08., 27.08., 30.08., 03.09., 06.09., 09.09., 15.09., 23.09.,
30.09., 06.10., 07.10., 17.10., 12.10., 22.10., 23.10., 29.10.,
Pesitsemine 25.05., 29.05., 30.05., 03.06., 04.06., 07.06., 08.06., 09.06., 10.06., 12.06., 14.06.,
15.06., 16.06., 22.06., 26.06., 29.06.

Kevadine ja sügisene veelindude rändeperiood õnnestus suhteliselt ühtlaselt kogu ala hõlmavate loendustega katta. Lisaks saadi väärtuslikku infot (peamiselt juhuvaatlused) e-Elurikkuse andmebaasist. Kahjuks olid kevadiste jääolude ning suhteliselt madala veeseisu tõttu linnualal registreeritud isendite arvud võrreldes parimate aastatega selgelt tagasihoidlikumad.

Pesitsusaegsetest loendustest tuleb kordaläinuks lugeda öiseid loendusretki, mille tulemusena õnnestus rekordilise ruiklaste aasta kohta suhteliselt head andmed koguda. Samas on ala suuresti kinni kasvanud ja raskesti ligipääsetav ning veelindude (partide, vartide) pesitsevate paaride hindamine osutus ülimalt raskeks. Pardipesakonnad on tihedas taimestikust peidus ja ühekordse loendusega ei ole võimalik kaugeltki mitte kõiki veelinde üles leida. Mõningat lisainfot saadi kordusvaatlustega ning abi oli ka e-Elurikkuse andmebaasi kantud juhuvaatlustest.

Kõik andmed on kantud exceli andmebaasi, mille üks tööleht (sheet) vastab samanimelisele kaardile. Kõik kaardid skanneeriti eraldi pdf-failidesse, mille pealkirjad vastavad exceli faili töölehtede pealkirjadele.

Ropka-Ihaste linnuala lühiiseloostus

Ihaste luht

Tartu linna territooriumile jääb Suur-Emajõe ja Ihaste vahele (Suur-Emajõe vasakkaldal) Ihaste luht. Tegemist on veel suhteliselt hästi säilinud luhaalaga. Ehkki osaliselt on luhniidud senini veel suhteliselt lagedana püsinud, siis niitmise lõppedes on ala kiiresti võsastumas ja roostumas. Ihaste luhta läbivad arvukad võsaga ääristatud kraavid, lõunaosas on ka üks kinnikasvav jõesoot.

Ihaste luhal 2012. aastal suurvesi pikalt ei püsinud ning seetõttu kevadrändel veelinde siin eriti ei peatunud. Sügisrändel oli kuiv Ihaste luht üldse peaaegu linnutühi ja põgusatel külaskäikudel augustist oktoobrini veelinde peatumas ei registreeritud.

Ropka luht

Ülenurme ja Haaslava valla territooriumile Suur-Emajõe ja Konsu kanali vahele (Suur-Emajõe paremkaldal) jääb Ropka luht. Tinglikult loeti Ropka luha nime alla ka Ülenurme-Kurepalu maanteest põhjapoolse jääv ala, s.t. maantee ja poldri tammi vahele jääv põõsastunud luht ning liivakarjäär. Ropka luha alla loeti ka Konsu kanali suudmest Haaslavani jääv jõesootide vaheline luhaala. Suur-Emajõe ja Konsu kanali vahele jääv luht on veel suhteliselt hästi säilinud. Aga siingi on niitmise lõppedes ala kiiresti võsastumas ja roostumas.

Enamus Ropka luhas on raskesti ligipääsetav ja seetõttu pesitsusaegseid (eriti öiseid) loendusi päris igal pool korraldada ei õnnestunud (nt kõige idapoolsem luhaala). 2012.a aastal oli veeseis suhteliselt madal, mille tõttu peatus alal viimastest aastatest selgelt vähem veelinde.

Aardla järv ja polder

Aardla järve ümbruses asusid kunagi ulatuslikud lamminiidud. 1980. aastate alguses valmis siin üks Eesti suuremaid maaparandussüsteeme – Aardla polder. Siinsed maad kuivendati, Porijõgi ja Savijõgi juhiti kanalitesse, ala piirati tammiga ja heinamaad hoiti pumbasüsteemide abiga kuivana. Vee pumpamine katkes 1997. aastal, mille tagajärjel muutus sinne „uudismaa“ taas märgalaks. Kevadiste üleujutuste taastudes on alale tagasi tulnud ka linnud. Praegu on poldri lõunaosas kultuurheinamaad tänu niitmisele lagedad püsinud, aga kesk- ja põhjaosas on niidud võsastumas ja soostumas. Aardlal järve ümber laiub võsastunud roostik. Mitmel pool poldri lõuna-, kesk- kui ka põhjaosas asuvad väiksemad leht- ja segametsaalad.

2012. aastal kattis üleujutatud Aardla poldrit pikalt paks jääkiht, mis sulas ära alles aprilli lõpuks. Seeõttu ei olnud Aardla polder 2012.a kevadel veelindudele just parim rändepeatuspäik. Näiteks võrreldes Valguta poldriga oli Aardla poldril kordades vähem veelinde peatumas. Loendustega kaeti peaaegu kogu linnuala piirdesse jääv Aardla poldri osa (v.a. ligipääsmatu roostunud võsa peamiselt Aardla järvest lõunas). Lisaks viidi loendus läbi ka linnuala lõunapiiri ja prügimäe vahelisel alal, kuna tegemist on ühe parima veelindude koondumisalaga Aardla poldril. Rändeloenduste käigus siin loendatud linnud liideti linnualal loendatud lindudega, sest tegemist on ühe süsteemiga ja vahetult linnuala piiri taga olevad linnud liikusid pidevalt ka linnualal ringi. Näiteks, kui mõni röövlind ajas poldri lõunasosas kõik veelinnud üles, siis üldjuhul lendasid nad Aardla järvele või mujale linnuala territooriumile.

Ohud ja ettepanekud

Võsastumine

Kuna luhtasid suuresti enam ei niideta, siis on ala võsastumas ja roostumas. Kindlasti tuleb kogu ala regulaarselt niita, aga sellega võiks alustada alles juuli keskpaigas, kui maas pesitsevate liikide pesitsemine on lõppemas. Lisaks tuleks ka kraavide ja sootide kallastelt võsa raiuda.

Häirimine

Suureks probleemiks on kujunenud lindude häirimine. Kogu jäävaba aja viibib järvel, jõesootidel, kraavidel ja kanalitel ning üleujutuslal palju kalamehi nii jalgsi, kui ka paatidega. Lisaks käib alal palju matkajaid ja tervisesportlasi. Alal käiakse ka koertega jalutamas ja kahjuks lastakse üldjuhul koerad rihma otsast lahti ning enamasti jooksevad koerad kohe linde taga ajama (nt haneparvede kallale). Häirimise lõpetamiseks tuleks kogu alal inimeste liikumine väljaspool üldkasutatavaid teid üldse keelata alates jääminekust kuni juuli keskpaigani. Samal perioodil tuleks ühtlasi siis ka kalapüük keelata.

Vee pumpamine

Aardla poldril peatuvate ja pesitsevate lindude arvukus sõltub suuresti veeseisust. Kui pumpamisega alustatakse liiga vara, siis suure osa (enamuse) veelindude pesitsemine ebaõnnestub. Seetõttu ei tohiks pumpamisega alustada enne pesitusperioodi lõppu, s.t. enne juuli keskpaika.

Prügi

Jätkuvalt on kogu alal suureks probleemiks prügi vedamine selleks mitte ette nähtud kohta. Iga päev võib leida võsast, kraavikallastelt ja teeservadelt uusi prügihunnikuid. Talvisel perioodil toimub kanalitel autodega sõitmine ja rallientusiastide poolt jääle asetatud autokummid jäävad sealt üldjuhul koristamata.

Röövloomad

Alal on sageli kohatud minki, harvem metsnugist, kes mõlemad on maaspesitsevatele liikidele oluliseks ohuks. Minkide (sissetoodud liik!) alalt tõrjumine ja väljapüük oleks pesitsevatele lindudele kindlasti eduks.

Inventuuri tulemused (olulisemate liikide kokkuvõte)

1. **Kühmnokk-luik**, *Cygnus olor*, CYGOLO

Ropka-Ihaste linnualal (peamiselt Aardla poldril) pesitses 2012.a 8-10 paari. Kuna ala on raskesti ligipääsetav, siis polnud alati aru saada, kas tegu on ühe või mitme paari ja/või pesakonnaga. Kevadrändel vaadeldi korraga kuni 33 ja sügisrändel 25 peatuvat isendit.

2. **Väikeluik**, *Cygnus columbianus*, CYGCOL

Kevadrändel vaadeldi korraga kuni 3 peatuvat isendit, sügisrändel kuni 25 ülelendavat isendit (12. oktoobril).

3. **Laululuik**, *Cygnus cygnus*, CYGCGY

Kevadrändel vaadeldi korraga kuni 9 peatuvat isendit, sügisel laululuiki alal ei kohatud.

4. **Rabahani**, *Anser fabalis*, ANSFAB

Kevadrändel vaadeldi korraga kuni 6000 peatuvat isendit.

5. **Lühinokk-hani**, *Anser brachyrhynchus*, ANSBRA

Kevadrändel vaadeldi teiste hanede hulgas üksikud korrad 1 isendit.

6. **Suur-laukhani**, *Anser albifrons*, ANSALB

Kevadrändel loendati linnualal vähemalt 17000 isendit. Kuna suured haneparved liikusid pidevalt ringi, siis oli tegeliku isendite arvu hindamine keeruline. Massiliselt hanesid peatus ka linnuala vahetus läheduses olevatel põldudel. Kuna haned (ka ümbruses toituvad haned) käisid puhkamas Aardla järvel, siis oli linnualal peatuvaid suur-laukhanesid kokku hinnanguliselt kuni 25000.

7. **Hallhani**, *Anser anser*, ANSANS

Linnualal vaadeldi teiste peatuvate hanede hulgas vaid korra 2 isendit 09.04.2012.

8. **Kanada lagle**, *Branta canadensis*, BRACAN

Kevadrändel vaadeldi teiste peatuvate hanede hulgas üksikud korrad 1-2 isendit..

9. **Valgepõsk-lagle**, *Branta leucopsis*, BRALEU

Kevadrändel vaadeldi teiste peatuvate hanede hulgas kuni 50 isendit.

10. **Viupart**, *Anas penelope*, ANAPEN

Viimastel aastatel (sh 2012) ei ole liik linnualal ilmselt pesitsenud, vähemalt ei ole pesakondi leitud. Suvel küll vähesel arvul viuparte alal kohatakse, aga need on mittepesitsevad suvikülalised. Kevadrändel loendati peatuvaid viuparte alal kokku kuni 910, sügisrändel 105.

11. **Rääkspart**, *Anas strepera*, ANASTR

2012.a pesitsemist ei õnnestunud tuvastada, ehkki juunis kohati alal kuni 27 isendit korraga (ilmselt mittepesitsevad linnud). Kevadrändel vaadeldi alal korraga kuni 22 isendit.

12. **Piilpart**, *Anas crecca*, ANACRE

Ehkki viimastel aastatel on alal pesitsenud kuni 10 paari, ei õnnestunud 2012.a pesitsemist tuvastada. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kokku kuni 650 isendit, sügisrändel 30 isendit.

13. **Sinikael-part**, *Anas platyrhynchos*, ANAPLA

Sinikael-part on kogu alal tavaline haudelind, keda võib linnualal pesitseda 50-70 paari. Kõrge taimestiku ja raske ligipääsu tõttu leiti linnualal siiski kokku vaid 10 pesakonda (lisaks 3 pesakonda vahetus läheduses, aga siiski linnuala piiridest väljas). Kevadrändel peatuvaid isendeid loendati alal korraga kokku kuni 1000, sügisrändel kuni 165.

14. **Soopart**, *Anas acuta*, ANAACU

Viimastel aastatel (sh 2012) ei ole liik linnualal pesitsenud. Kevadrändel peatus alal kuni 90 isendit, sügisel vaadeldi vaid üksikuid isendeid.

15. **Rägapart**, *Anas querquedula*, ANAQUE

Linnualal pesitses 2012.a vähemalt 2 paari. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kuni 32, sügisrändel liik silma ei hakanud.

16. **Luitsnokk-part**, *Anas clypeata*, ANACLY

Linnualal pesitses 2012.a vähemalt 1 paar. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kuni 134, sügisrändel kuni 54.

17. **Punapea-vart**, *Aythya ferina*, AYTFER

Linnualal pesitses 2012.a vähemalt 1 paar. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kuni 80, sügisrändel vaadeldi vaid üksikuid isendeid.

18. Tuttvart, *Aythya fuligula*, AYTFUL

Ehkki viimastel aastatel on alal pesitsenud ilmselt ca 20 paari, õnnestus 2012.a tuvastada vaid ühe paari kindel pesitsemine. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kuni 160, sügisrändel kuni 25.

19. Valgesilm-vart, *Aythya nyroca*, AYTNYR

2012.a vaadeldi Aardla poldril pikema perioodi jooksul (21.05.-17.07.2012) ühte paari, kes tõenäoliselt pesitses alal. Linnuharulduste komisjon (HK) kinnitas liigi tõenäolise pesitsemise, tegemist on valgesilm-vardi esmakordse pesitsusjuhtumiga Eestis.

20. Sõtkas, *Bucephala clangula*, BUCCLA

Linnualalt leiti 2012.a 3 pesakonda, aga ilmselt pesitses neid siin rohkem. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kuni 41, sügisrändel liiki alal ei täheldatud.

21. Väikekoskel, *Mergellus albellus*, MERALB

Rändeperioodil kohati vaid väikseid salkasid: 28.03.2012 – 4 isendit, 29.10.2012 9 isendit.

22. Jääkoskel, *Mergus merganser*, MERMER

Liik alal ei pesitse. Rändeperioodil kohati vaid paaril korral: 8.03.2012 - 15 isendit, 22.10.2012 - 7 isendit.

23. Tuttpütt, *Podiceps cristatus*, PODCRI

Aardla poldril (järvel) pesitses 2012.a 5 paari. Kevadrändel peatus alal kuni 20 isendit.

24. Hallpõsk-pütt, *Podiceps grisegena*, PODGRI

Aardla järvel ja järvest põhjas oleval üleujutusosal pesitses 2012.a 3 paari. Rändeperioodil vaadeldi kuni 4 isendit, ilmselt oli tegu siinsete pesitsejatega.

25. Sarvikpütt, *Podiceps auritus*, PODAUR

Kevadrändel vaadeldi mõned korrad ühte isendit.

26. Mustkael-pütt, *Podiceps nigricollis*, PODNIG

Aardla järvel peatus 7.-14.06.2012 paar mustkael-pütte, aga pesitsema nad järvele ei jäänud (HK on vaatluse kinnitanud).

27. Kormoran, *Phalacrocorax carbo*, PHACAR

Linnualal kohati kevadrändel üksikuid isendeid.

28. Hüüp, *Botaurus stellaris*, BOTSTE

2012.a pesitses linnualal rekordiliselt palju hüüpe, õnnestus tuvastada vähemalt 7 erinevat territooriumit. Ala on roostumas ja võsastumas, see peaks hüübile sobima.

29. Hõbehaigur, *Egretta alba*, EGRALB

Hõbehaigur alal ei pesitse. Rändeperioodil vaadeldi alal korraga kuni 6 isendit.

30. Hallhaigur, *Ardea cinerea*, ARDCIN

Hallhaigur alal ei pesitse. Toitumas või rändel peatumas vaadeldi korraga kuni 18 isendit.

31. Must-toonekurg, *Ciconia nigra*, CICNIG

Must-toonekurg on alal toitekülaline, aga 2012.a vaadeldi vaid korra ühte isendit: 22.05.2012.

32. **Valge-toonekurg**, *Ciconia ciconia*, CICCIC

Linnualal otse ühtegi valge-toonekure pesa ei paikne, aga vahetus läheduses pesitseb kuni 10 paari. Toitumas ja rändeperioodil vaadeldi korraga kuni 52 isendit.

33. **Herilaseviu**, *Pernis apivorus*, PERAPI

Herilaseviu on alal vaid toitekülaline ja läbirändaja, 2012.a vaadeldi mõned üksikud korrad 1-2 isendit.

34. **Merikotkas**, *Haliaeetus albicilla*, HALALB

Merikotkas on alal pidev toitekülaline, korraga vaadeldi kuni 2 isendit.

35. **Roo-loorkull**, *Circus aeruginosus*, CIRAER

Linnualal pesitseb ilmselt 3 paari (1 Ihaste luhal, 2 Ropka luhal) ning lisaks 1 paar ka vahetult linnuala piiri taga Aardla poldri lõunaosas.

36. **Välja-loorkull**, *Circus cyaneus*, CIRCYA

Rändeperioodil kohati vaid üksikuid isendeid.

37. **Soo-loorkull**, *Circus pygargus*, CIRPYG

Rändeperioodil kohati vaid üksikuid isendeid.

38. **Kanakull**, *Accipiter gentilis*, ACCGEN

Rändeperioodil kohati vaid üksikuid isendeid.

39. **Raudkull**, *Accipiter nisus*, ACCNIS

Rändeperioodil kohati vaid üksikuid isendeid.

40. **Hiireviu**, *Buteo buteo*, BUTBUT

Linnualal liik ei pesitse, aga ümbruskonna hiireviud käivad alal toitumas. Korraga nähti alal kuni 5 isendit.

41. **Karvasjalg-viu**, *Buteo lagopus*, BUTLAG

Läbirändel kohati vaid üksikuid isendeid.

42. **Väike-konnakotkas**, *Aquila pomarina*, AQUPOM

Väike-konnakotkas on alal toitekülaline, läbirändel kohati üksikuid isendeid.

43. **Suur-konnakotkas**, *Aquila clanga*, AQUCLA

Haruldane juhukülaline, 2012.a kohati paaril korral ühte noort (2a) isendit.

44. **Kalakotkas**, *Pandion haliaetus*, PANHAL

Kohati harva rändeperioodil, korraga 1-2 isendit.

45. **Tuuletallaja**, *Falco tinnunculus*, FALTIN

Kohati üksikud korrad rändeperioodil, korraga 1-2 isendit.

46. **Punajalg-pistrik**, *Falco vespertinus*, FALVES

21.05.2012 vaadeldi ühte isast vanalindu Aardla poldri lõunaosas.

47. **Väikepistrik**, *Falco columbarius*, FALCOL

2012. aastast on teada vaid üks vaatlus – 1 isend 14.04.2012 Aardla poldril.

48. Rabapistrik, *Falco peregrinus*, FALPER

2012. aastast on teada vaid üks vaatlus – 1 isend 27.04.2012 Aardla poldril.

49. Rooruik, *Rallus aquaticus*, RALAQU

Rooruiga arvukust on raske hinnata, sest sobivat elupaika on öösel raske külastada. Korduvate öiste loendustega õnnestus 2012.a linnualal tuvastada vähemalt 41 isendit, lisaks veel 5 isendit vahetult linnuala piiri taga. 2012.a oli ilmselt parim rooruiga (jt ruiklaste) aasta viimaste kümnendite jooksul. Tõenäoliselt pesitses linnualal vähemalt 50 paari (koos ümbrusega 60 paari). Kogu ala on roostumas ja soostumas, seega tuleb rooruiga elupaika juurde.

50. Täpikhuik, *Porzana porzana*, PORANA

Öiste loenduste käigus õnnestus linnualal 2012.a tuvastada vähemalt 147 isendit, lisaks vahetult linnuala piiride taga veel 52 isendit. Kuna ala on raskesti külastatav, siis tõenäoliselt pesitses linnualal 2012.a isegi 200-250 paari, koos lähiumbruse aladega ilmselt selgelt üle 300 paari.

51. Väikehuik, *Porzana parva*, PORPAR

2012.a oli linnualal läbi aegade parim väikehuigu aasta, kokku leiti vähemalt 3 isaslindu ja 18 emaslindu. Pesitsevaid paare oli alal ilmselt ca 20. Kogu ala on roostumas ja soostumas, seega tuleb väikehuigu elupaika juurde.

52. Rukkirääk, *Crex crex*, CRECRE

Linnualal pesitses 2012.a kuni 16 paari, lisaks vahetult linnuala piiride taga vähemalt 18 paari. Ala niitmisel tuleks just linnuala territooriumile rukkirääke juurde (kunagistele pesitsusaladele).

53. Tait, *Gallinula chloropus*, GALCHL

Selle varjulise eluviisiga liigi arvukust on raske hinnata, aga neid pesitses linnualal 2012.a vähemalt 3 paari.

54. Lauk, *Fulica atra*, FULATR

Linnualal pesitses 2012.a vähemalt 32 paari (nii palju leiti pesakondi), lisaks vahetult linnuala piiride taga veel 2 paari. Tõenäoliselt pesitseb linnualal 40-50 paari. Kevadrändel vaadeldi kuni 160 peatuvat isendit, sügisrändel 60 isendit.

55. Sookurg, *Grus grus*, GRUGRU

Sookurg alal ei pesitse. Rändel peatub väikseid salkasid, sügisrändel nähti korraga kuni 67 isendit (saabusid ööbima).

56. Väiketüll, *Charadrius dubius*, CHADUB

Linnuala piiridesse jäävas Aardla poldri liivakarjääris pesitses 2012.a 2 paari, lisaks 1 paar vahetult linnuala piiride taga Tartu veepuhastusjaama juures. Rändeperioodil nähti vaid üksikuid isendeid.

57. Liivatüll, *Charadrius hiaticula*, CHAHIA

Rändeperioodil kohati üksikuid isendeid.

58. Merisk, *Haematopus ostralegus*, HAEOST

28.04.2012 vaadeldi Aardla poldril ühte isendit

59. Plüü, *Pluvialis squatarola*, PLUSQU

30.05.2012 vaadeldi Aardla poldril 100 ülelendavat isendit (1 parv).

60. **Kiivitaja**, *Vanellus vanellus*, VANVAN

Ehkki alal on varem isegi kuni 30 paari pesitsenud, 2012.a liigi pesitsemist ei õnnestunud tuvastada. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid korraga kuni 630, sügisrändel kuni 300. Ala on soostumas ja kõrge taimestikuga, ilmselt sel põhjusel on liik alalt pesitsejana taandumas.

61. **Väikerüdi**, *Calidris minuta*, CALUTA

Sügisrändel kohati üksikuid isendeid.

62. **Värbrüdi**, *Calidris temminckii*, CALTEM

Sügisrändel kohati üksikuid isendeid.

63. **Kõvernokk-rüdi**, *Calidris ferruginea*, CALFER

Sügisrändel kohati üksikuid isendeid.

64. **Soorüdi**, *Calidris alpina*, CALALP

Rändeperioodil kohati vaid üksikuid isendeid.

65. **Plütt**, *Limicola falcinellus*, LIMFAL

14.07.2012 vaadeldi Aardla poldril 2 isendit.

66. **Tutkas**, *Philomachus pugnax*, PHIPUG

Ehkki kevadrändel käib Aardla poldril tutkastel aktiivne mängimine, siia nad pesitsema ei jää. Kevadrändel loendati peatuvaid isendeid kuni 230, sügisrändel kuni 70.

67. **Mudanep**, *Lymnocyptes minimus*, LYMMIN

19.04.2012 vaadeldi Aardla poldril 1 isendit.

68. **Tikutaja**, *Gallinago gallinago*, GALGAL

Ehkki loenduste käigus leiti vaid 13 mängivat isendit, võib pesitsejate koguarvuks hinnata vähemalt 20-30 paari. Liigi tuvastamine ei ole kerge. Rändeperioodil vaadeldi korraga peatumas kuni 60 isendit.

69. **Rohunepp**, *Gallinago media*, GALMED

Rohunepp on Ropka-Ihaste luha ja Aardla poldri märgade niitude väiksearvuline haudelind. Tulenevalt veeseisust ja niitmisest on rohuneppide mänguplats eri aastatel erinevates kohtades ja seetõttu pole just kõigil aastatel täpset mänguplatsi üles leitud. 2012.a õnnestus rohuneppe mängimas leida 5 kohas: Ihaste luhal 1 koht, Ropka luhal 1 koht, Aardla poldril 3 kohas (sh 1 kohta linnualast väljaspool Aardla poldri lõunaosas). Mängivaid isaslinde oli mängudes kokku hinnanguliselt vähemalt 15. Kunagised mängupaigad on suuresti kinni kasvanud ja võsastunud. Ala niitmisel tuleb liik ilmselt arvukamalt tagasi.

70. **Mustsaba-vigle**, *Limosa limosa*, LIMLIM

Liik ei pesitse linnualal enam aastaid. Rändel peatus alal korraga kuni 7 isendit. Ala niitmisel võib liik pesitsejana tagasi tulla.

71. **Vöötsaba-vigle**, *Limosa lapponica*, LIMLAP

30.05.2012 vaadeldi Aardla poldril 18 rändavat isendit (1 parv).

72. **Väikekoovitaja**, *Numenius phaeopus*, NUMPHA

5.8.2012 vaadeldi 1 isendit Ropka luhal.

73. **Suurkoovitaja**, *Numenius arquata*, NUMARQ

Linnualal liik enam ei pesitse. Kogu aasta jooksul on teada vaid 2 vaatlust: 17.06.2012 vaadeldi 59 isendit rändel (1 parv) ja 14.07.2012 1 isendit rändel. Ala niitmisel võib liik pesitsejana tagasi tulla.

74. Tumetilder, *Tringa erythropus*, TRIERY

Kevadrändel peatus linnualal korrage kuni 95, sügisrändel 10 isendit.

75. Punajalg-tilder, *Tringa totanus*, TRITOT

Punajalg-tilder on alal varem pesitsenud, aga praeguseks on kunagised pesitsusalad võsastunud ja liik siin enam ei pesitse. Rändeperioodil vaadeldi vaid üksikuid isendeid või väikseid salku (1-3 is.). Ala niitmisel võib liik pesitsejana tagasi tulla.

76. Lammitilder, *Tringa stagnatilis*, TRISTA

Lammitilder on Eesti linnustikus uustulnuk, kes asus meil pesitsema viimasel kümnendil. Lammitildri vaatluste hulk on Eestis (sh Aardla poldril) pidevalt kasvanud. 2012. aastal pesitses Aardla poldril 3 paari. Rändeperioodil vaadeldi siiski vaid üksikuid isendeid.

77. Heletilder, *Tringa nebularia*, TRINEB

Kevadrändel vaadeldi vaid üksikuid isendeid, sügisrändel peatus alal kuni 16 isendit.

78. Metstilder, *Tringa ochropus*, TRIOCH

Linnualal pesitses 2012 vaid kuni 1 paar. Rändeperioodil vaadeldi vaid üksikuid isendeid või väikseid salkasid (1-5 is.).

79. Mudatilder, *Tringa glareola*, TRIGLA

Ehkki kevadrändel võib "laulvaid" mudatildreid alal arvukalt kohata, nad siin siiski ei pesitse. Rändel peatuvaid isendeid loendati alal mais kuni 780 isendit ja juulis 120 isendit.

80. Vihitaja, *Actitis hypoleucos*, ACTHYP

2012.a pesitses linnualal tõenäoliselt vaid 1 paar. Rändeperioodil vaadeldi vaid üksikuid isendeid või väikseid salkasid (1-13 is.).

81. Veetallaja, *Phalaropus lobatus*, PHALOB

25.05.2012 vaadeldi 1 isendit Aardla poldri lõunaosas (väljaspool linnuala piire).

82. Naerukajakas, *Larus ridibundus*, LARRID

Naerukajaka haudepaaride arv on alal viimase 20 aasta jooksul oluliselt langenud. 1992. aastal pesitses Ropka luhal isegi kuni 11000 paari, aga pärast veepuhastusjaama valmimist langes pesitsevate paaride arv kogu alal vähemalt 2000 paarini. Viimastel aastatel on naerukajakaid alal pesitsenud vaid sadu paare. 2012.a pesitses Ropka luhal ja Aardla poldril kokku kuni 300 paari naerukajakaid. Kevadrändel peatus alal vaid kuni 450 isendit.

83. Kalakajakas, *Larus canus*, LARCAN

Liik on viimastel aastatel on linnualal pesitsenud vaid üksikute paaridena – 3-5 paari, varem on arvukuseks hinnatud 10-20 paari. 2012.a kalakajakas linnualal ei pesitsenudki, kevadrändel nähti peatumas kuni 100 isendit.

84. Tõmmukajakas, *Larus fuscus*, LARFUS

Tõmmukajakat kohatakse alal peamiselt kevadrändel, 2012.aastast on teada 2 vaatlust.

85. Hõbekajakas, *Larus argentatus*, LARARG

Analoogselt naerukajakaga on hõbekajaka arvukus viimase paarikümne aastaga alal oluliselt langenud. 1992. aastal pesitses Ropka-Ihaste luhal 50-55 paari, 2000-ndatel aga vaid üksikud paarid. 2012. aastal pesitses linnualal kuni 2 paari, kevadrändel nähti peatumas kuni 30 isendit.

86. Väikekajakas, *Hydrocoloeus minuta*, HYDMIN

Varem on linnualal pesitsenud 40-50 paari väikekajakaid, aga 2012.a liik alal ei pesitsenudki. Kevadrändel peatus Aardla poldril kuni 200 isendit.

87. Jõgitiir, *Sterna hirundo*, STEHIR

Jõgitiire pesitses linnualal 2012.a vähemalt 13 paari. Varem on neid siin rohkem pesitsenud – nt. 1992. aastal Ropka-Ihaste luhal 50-55 paari. Samas on just viimasel kümnendil jõgitiir hakanud järjest enam Tartu linnas katustel pesitsema ja tõenäoliselt on piirkonnas liigi arvukus kokkuvõttes vähemalt samas suurusjärgus.

Rändeperioodil vaadeldi alal korraga kuni 16 jõgitiiru, aga selle liigi rändeaegne täpsem arvukus on raskesti hinnatav.

88. Mustviires, *Chlidonias nigra*, CHLNIG

Mustviireid pesitses linnualal 2012.a vähemalt 17 paari. Varem on arvukuseks hinnatud 90-200 paari – 1992. aastal pesitses Ropka-Ihaste luhal 200 paari. Kevadrändel 2012.a mais peatus alal kuni 300 isendit.

89. Valgetiib-viires, *Chlidonias leucopterus*, CHLLEU

Valgetiib-viires on Eesti linnustikus uustulnuk, kes asus meil pesitsema viimastel kümnenditel. Valgetiib-viire vaatluste hulk on Eestis (sh Aardla poldril) pidevalt kasvanud. HK on kinnitanud liigi pesitsemise Aardla poldril järgmistel aastatel: 1982 – 1 paar, 1986 – 1 paar, 2005 – 1 paar, 2008 - >1 paar. Üksikud paarid pesitsesid alal ka 2010. aastal. Aga 2012.a liik linnualal ei pesitsenud. Kevadrändel vaadeldi kuni 7 isendit korraga.

90. Kodukakk, *Strix aluco*, STRALU

22.06.2012 vaadeldi ühte isendit Aardla poldri NE servas.

91. Sooräts, *Asio flammeus*, ASIFLA

2012.a pesitses linnualal 1 paar. Täpne pesitsuskoht jäi leidmata. Soorätsu nähti varakevadest kuni suveni korduvalt Ihaste luhast kuni Aardla poldri lõunaosani.

92. Väänkael, *Jynx torquata*, JYNTOR

2012.a aastast on teada vaid üksikud vaatlused, liik ilmselt alal ei pesitsenud.

93. Valgeselg-kirjurähn, *Dendrocopos leucotos*, DENLEU

Linnualal pesitses 2012.a tõenäoliselt kuni 1 paar. Vahetult linnuala piiride taga pesitses veel vähemalt 2 paari.

94. Väike-kirjurähn, *Dendrocopos minor*, DENMIN

Linnualal pesitses 2012.a tõenäoliselt 2 paari.

95. Hallpea-rähn, *Picus canus*. PICCAN

30.03.2012 vaadeldi ühte isendit Aardla poldri lõunaosas linnuala piiridest väljaspool.

96. Nõmmelõoke, *Lullula arborea*, LULARB

27.04.2012 vaadeldi Aardla poldril 2 isendit.

97. Kaldapääsuke, *Riparia riparia*, RIPRIP

Aardla poldri liivakarjääri kallastes ja liivahunnikutes pesitses 2012.a kuni 60 paari.

98. **Kuldhänilane**, *Motacilla citreola*, MOTCIT

2012.a pesitses Aardla poldril kuni 5 paari (sh 2 paari linnualast väljaspool Aardla poldri S-osas).

99. **Sinirind**, *Luscinia svecica*, LUSSVE

2012.a pesitses linnualal tõenäoliselt 1 paar luha-sinirindasid, *Luscinia s. cyanecula* (Ropka luha tammi servas).

100. **Roo-ritsiklind**, *Locustella luscinioides*, LOCLUS

Linnuala roostikes pesitses 2012.a ca 10 paari. Ala on roostumas, liigile see sobib.

101. **Rästas-roolind**, *Acrocephalus arundinaceus*, ACRARU

Linnuala roostikest leiti 2012.a kokku isegi kuni 43 laulvat isendit, lisaks vahetult linnuala piiride tagant veel 6 isendit. Nii palju pole neid siin mitte kunagi varem pesitsemas täheldatud. Ala on roostumas ja võsastumas, ilmselt see sobib rästas-roolinnule.

102. **Vööt-pöösälind**, *Sylvia nisoria*, SYLNIS

2012.a pesitses 1 paar linnuala piiridest väljaspool Aardla poldri lõunaosas paisjärve (tiigi) läheduses.

103. **Kukkurtihane**, *Remiz pendulinus*, REMPEN

Linnuala võsastikes pesitses 2012.a 10-15 paari.

104. **Punaselg-õgija**, *Lanius collurio*, LANCOL

Punaselg-õgijat on varem linnuala põõsastike tavaliseks haudelinnuks peetud. 2012.a pesitses alal aga ilmselt vaid 2 paari (1 Ropka lual, 1 Aardla poldril).

105. **Hallõgija**, *Lanius excubitor*, LANEXC

Rändeperioodil vaadeldi üksikuid isendeid.